

ELFSTATENTOCHT DEEL 2

FIETSROUTE 49,2 KM

NOARDWEST FRYSLÂN
PRIJS 3 EURO

INCLUSIEF ROUTEKAART

FRANEKER /// STATEN /// STINZEN /// MUSEA
/// VEERPONTJE

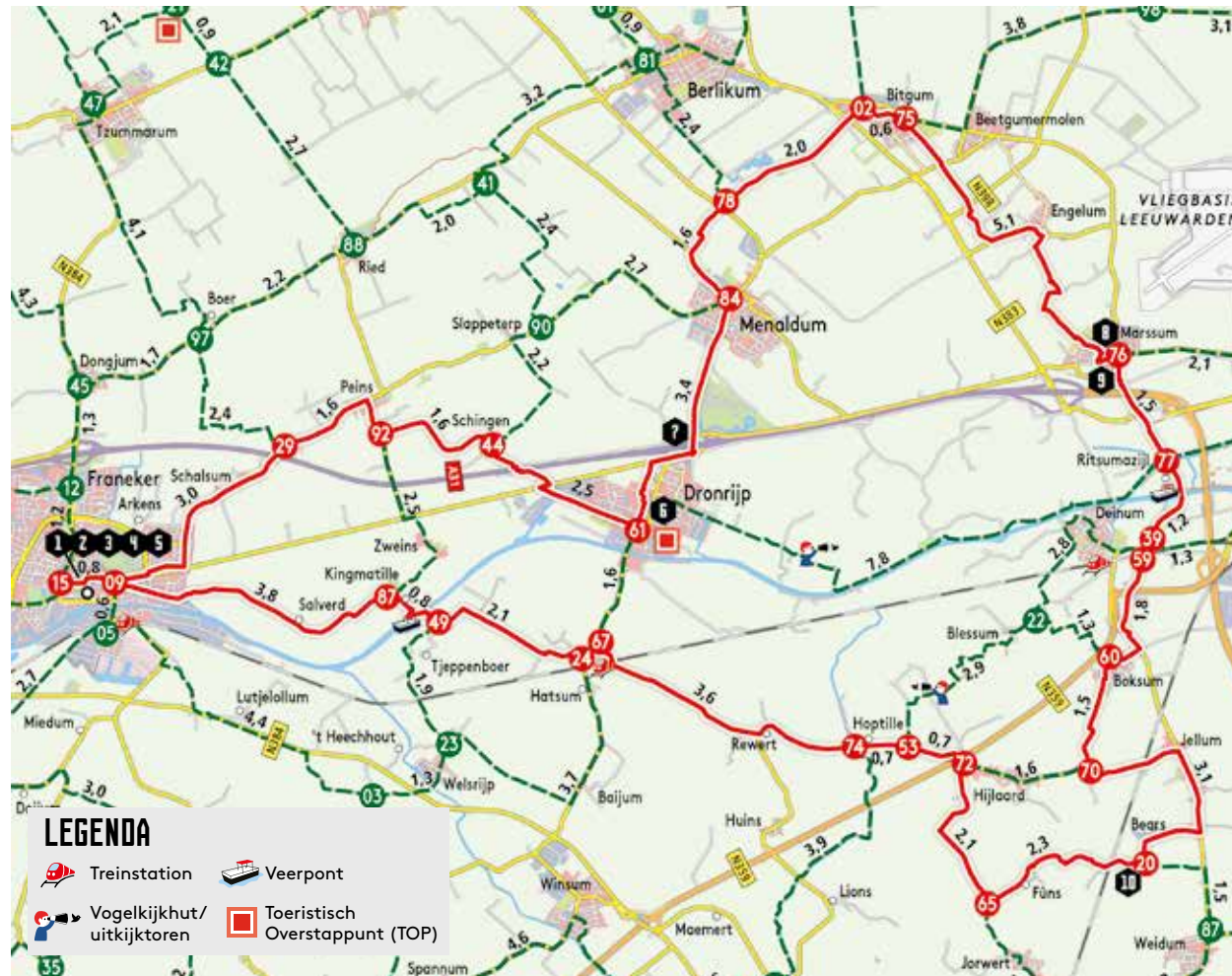
GEÏNSPIREERD
DOOR EEN
OUDE
ZEE

Stichting Bestemming Noardwest
Regio Noardwest-Friesland

FIETSEN VANUIT FRANEKER LANGS FRIESE STATEN EN STINZEN

Met deze inspirerende fietstocht maak je kennis met Friese buitenplaatsen, adellijke landgoederen en bijzonder aangelegde parken. In onze provincie noemen we deze plekken 'staten en stinzen'. De Elfstatenroute brengt je langs de mooiste cultuurhistorische hotspots. Je waant je als een God in Fryslân. Onderweg kun je logeren, lunchen en dineren op de bijzonderste plekken. Dit tweede deel van de Elfstatentocht leidt je door Franeker en een aantal staten ten oosten van de voormalige universiteitsstad. Ga op reis langs inspirerende plekken in een prachtig Fries landschap.

ELFSTATENTOCHT DEEL 2

- 1 **FRANEKER (FRENTSJER)**
- 2 **MUSEUM MARTENA**
- 3 **CAMMINGHASTINS**
- 4 **BOTNIASTINS**
- 5 **UNESCO WERELDERFGOED KONINKLIJK EISE EISINGA PLANETARIUM**
- 6 **DRONRYP (DRONRIJP)**
- 7 **SCHATZENBURG**
- 8 **MARSSUM (MARSSUM)**

- 9 **POPTASLOT/HERINGASTATE IN MARSSUM**
- 10 **UNIASTATE EN TSJERKE BEARS**

ROUTE VIA KNOOPPUNTEN

- 15 - 09 - 29 - 92 - 44 - 61 - 84 - 78 - 02 - 75 - 76
 77 - 39 - 59 - 60 - 70 - 20 - 65 - 72 - 53 - 74 - 67
 24 - 49 - 87 - 09 - 15

IN HET KORT

TYPE

van A naar A, gps-route

BEGIN EN EINDPUNT

Voorstraat 82 in Franeker

AFSTAND

49,2 kilometer

GPX-COÖRDINATEN

Scan de QR-code voor alle informatie over de route en de GPX-coördinaten.

BEPAAAL ZELF DE DUUR EN STARTPUNT

Deze fietsroute kun je altijd op een andere plek beginnen. Kies een van de knooppunten als beginpunt en volg vanaf daar de fietsroute verder in de richting die je wilt. Uiteindelijk ga je rond en kom je weer op je startpunt terug. De duur van de fietstocht bepaal je zelf. Wil je nog meer genieten? Dan kun je onderweg overnachten! In Franeker zijn ook heel veel leuke plekken om te verblijven. Kun je er meteen een stedentripje van maken.

DIT GA JE ZIEN

START

Start- en eindpunt: Voorstraat 82 in Franeker

1 / FRANEKER

Elfstedenstad Franeker is een boeiende stad met haar rijke universiteitsverleden. Jarenlang werd deze stad bewoond door vele studenten, onder wie bekende namen als Descartes en Anna Maria von Schurman. De fontein van de stad is ook gebaseerd op een wereldberoemde vinding uit Franeker. Natuurlijk ontkom je ook niet aan een bezoek aan het beroemde Eise Eisinga Planetarium. Dit is naast een astronomische bezienswaardigheid ook nog eens UNESCO Wereld Erfgoed. Franeker zal je verrassen met haar oude straatjes en gebouwen.

2 / MUSEUM MARTENA

Voorstraat 35, Franeker

In Museum Martena komt het verleden tot leven. Franeker was ooit

een roemruchte universiteitsstad waar professoren en studenten uit heel Europa te vinden waren. In de universiteitszaal is de sfeer van die tijd teruggebracht. Neem een kijkje in het leven van oud-bewoners, bekende Franekers, geleerde vrouwen (onder wie Anna Maria van Schurman) en de Academie van Franeker. Je mag kijken, voelen, ruiken, horen en proeven.

3 / CAMMINGHASTINS

Voorstraat 2, Franeker

Rond 1500 stonden in het centrum van Franeker twee stinzen tegen elkaar aangebouwd, de Sjaerdemastins en Camminghastins. De Sjaerdemastins werd afgebroken, maar de dikke muur van de westelijke gevel is er nog altijd, maar nu als de oostelijke gevel van de Camminghastins. Kom eens gezellig een kop koffie drinken in de Camminghastins, want tegenwoordig huist er een uitstekende brood- en banketbakkerij.

4 / BOTNIASTINS

Breedplaats 1, Franeker

De Botniastins is ooit opgericht door de Roomse tak van de familie Botnia. Deze familie werd uit Franeker verbannen toen de Spanjaarden werden verslagen. In 1853 kwam de Botniastins in handen van de Hervormde kerk de Botniastins. Het werd een weeshuis. Sinds de 18de eeuw is de Botniastins aan een nieuw leven begonnen. Eerst woonden er verschillende hoogleraren van de Franeker Universiteit. Sinds 2017 is in de Botniastins de nieuwe Franeker Academie gehuisvest. Er worden hier nu lezingen en publiekscolleges gehouden. Bedrijven en instellingen kunnen er vergaderruimten huren en er worden onderzoeksprogramma's uitgevoerd in samenwerking met Campus Fryslân en Rijksuniversiteit Groningen.

5 / UNESCO WERELDERFGOED KONINKLIJK EISE EISINGA PLANETARIUM

Eise Eisingastraat 3, Franeker

Het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium staat op de UNESCO Werelderfgoedlijst. In de voormalige werkplaats van Eise Eisinga kun je kennismaken met zijn beroep als wolkammer. Sterrenkunde en wiskunde

waren slechts een hobby van dit geheime genie. Op basis van zelfstudie schreef hij al op 15-jarige leeftijd een wiskundeboek en twee jaar later rondde hij een sterrenkundeboek af. Het planetarium dat hij bouwde in zijn woonkamer, toont tot op de dag van vandaag de actuele stand van de planeten. Ze bewegen in dezelfde tijd rond de zon als de echte planeten. Het museum laat een uitgebreide verzameling van historische astronomische instrumenten zien en schenkt aandacht aan de moderne sterrenkunde.

6 / DRONRYP (DRONRIJP)

Dronryp is het grootste dorp van de gemeente Waadhoeke en daarmee rijk aan historie. Het is het geboortedorp van onder anderen Eise Jeltjes Eisinga, de beroemde amateurastronoom, patriot en bouwer van het Eise Eisinga Planetarium in Franeker. Het geboortehuis, voormalig woonhuis en zijn graf zijn te bezichtigen. Je kunt vanuit Dronryp ook de fietstocht 'Het verhaal van Eise Eisinga' volgen. Op de hoek van de Dubelestreek en de Brêgebuorren staat het witte geboortehuis én het standbeeld van de beroemde kunstschilder Lourens Alma

6

Tadema, ook wel Sir Lawrence Alma Tadema genoemd. Naast cultureel erfgoed bruist het in Dronryp van de evenementen.

7 / SCHATZENBURG

Eastryp 22, Dronryp

Tussen Dronryp en Menaam is landhuis Schatzenburg met een prachtige omliggende 19de-eeuwse tuin in landschapsstijl te vinden. Het rechthoekige hoofdgebouw heeft een achtereuleugel en staat op een omgracht terrein, dat helaas niet toegankelijk is voor bezoekers. Deze state werd in 1698 gebouwd op het erf van een boerderij en werd later als zomerverblijf gebruikt door de familie Huber, die het in 1725 fors verbouwde.

8

8 / MARSUM (MARSSUM)

Marsum is een van de meest pittoreske terpdorpen gelegen aan de oude Middelsee. Het dorp heeft een prachtige historische kern, met als extra markeringspunten het Poptaslot, het gasthuis, de kerk en de oudste dorpskroeg van Fryslân. Wandel door het eeuwenoude deel van het dorp, met zijn speciale stegenstructuur en het bijzondere gasthuis. Ook de twee Marsumer molens zijn het bezichtigen meer dan waard. Je vindt in Marsum ook nog de unieke Bakkerswinkel de Bolekoer. Deze winkel wordt door het dorp zelf in stand gehouden. Niet alleen voor lekker brood, groente, fruit, kazen, wijnen, bieren en biologisch vlees, maar ook voor een kop koffie met iets lekkers erbij.

9 / POPTASLOT/HERINGASTATE

Slotleane 1, Marsum
Het Poptaslot of Heringastate is een compleet bewaard landgoed uit begin 16de eeuw met slot, poortgebouw, tuinen, grachten, singels en een vrouwengasthuis (hofje). Het huis is bewoond geweest door de adellijke families Heringa en Eysinga, deze waren

9

10

gerelateerd aan elkaar. Op afspraak kun je een interessante rondleiding krijgen. Bel hiervoor met 058-2541231. De voortuin is geopend van maandag tot en met zaterdag tussen 08.00 en 17.00 uur. Je hebt dan vrij de toegang om rond te wandelen.

10 / UNIASTATE EN TSJERKE BEARS

Tsjerkepaad 3, Bears

Op het terrein van het cultuurhistorisch centrum Uniastate bevindt zich een 13de-eeuwse kerk met een rijk interieur en een fraai houtgesneden preekstoel. Ook de unieke replica, of beter gezegd de luchtspiegeling van de oude State uit 1756 staat op het terrein. Vanuit de uitkijktoren heb je een prachtig uitzicht over het wijde Friese weideland. Wie via de plechtige nog originele Poarte het heringerichte stinsenterrein betreedt, waant zich even bezoeker in een andere tijd.

Je maakt u een oversteek met de veerpont Jacob Petrus

EINDE

Voorstraat 82 in Franeker

WIST JE DAT?

- Franeker is het kaatswalhalla van Friesland: op een grasveld in de stad wordt ieder jaar de belangrijkste kaatswedstrijd van het jaar gespeeld: de PC.
- In de kerk van Bears vind je het bezoekerscentrum van drie unieke cultuurhistorische belevenissen: de kerk van Bears, de Poarte en Uniastate Bears. Die zijn zeker het bezoeken meer dan waard.
- Een stins was in de middeleeuwen een stenen verdedigingstoren. Meestal bevond zich er een gracht en een stenen toegangspoort omheen. Hier konden mensen zich terugtrekken in tijden van onrust.
- Later werden deze stinzen door welgestelde families omgebouwd tot rijke herenhuizen (states). De grond in de directe omgeving werd gebruikt voor de teelt van groente en fruit. Later kwamen daar ook de siertuinen bij.
- Toe aan een pauze? Er zijn genoeg plekken waar je even kunt uitrusten. Onderweg kom je ook diverse cafés en restaurants tegen. Op veel plekken kun je je e-bike opladen.
- Houd je niet zo van fietsen? Dan is deze route prima te doen met een retroscooter of een e-chopper!

WELKOM IN NOARDEWEST FRYSLÂN

Noardwest Fryslân is een plek als geen ander: een ongerept kustgebied.

Hier geniet je van ruimte, lucht en landschap. Zo ver je kunt kijken. Waar eb en vloed eeuwenlang vrij speelden. Met vruchtbare grond, waardoor eerdere bewoners het aandurfdn langs de open zee te leven. Dorpjes waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. In een landschap van terpen en dijken. Waar je je als watersporter, fietser of wandelaar in het paradijs waant. Vaar door de waterwegen die allemaal aan elkaar verbonden zijn. Waar de nacht nog echt donker is en de stilte hoorbaar is. Slaap je in een oude vuurtoren? Op een historisch zeilschip? Een gezellig B&B in één van de gezellige Elfsteden? Keuze genoeg! Kom maar kijken. Je bent van harte welkom!

UITAGENDA

Het bruist het in het land op de bodem van een oude zee, Noardwest Fryslân, van de evenementen. Er is elke dag wel iets te beleven!

[OUDEZEE.NL/UITAGENDA](https://oudezee.nl/uitagenda)

OVERNACHTEN

Noardwest Fryslân biedt alles voor jouw vakantie of dagje weg. Na het bezoeken van een evenement of het beleven van een wandel-, fiets- of vaarroute, kun je natuurlijk blijven slapen. We hebben de leukste adressen op een rij gezet. Lekker koese en de volgende dag weer volop ontspannen genietsje.

[OUDEZEE.NL/OVERNACHTEN](https://oudezee.nl/overnachten)

1STE DRUK 2024

Deze brochure is ontwikkeld door Ontwikkeld door de Opgave Dagrecreatieve Netwerken van Gastvrij Fryslân 2028 i.s.m. Stichting Bestemming Noardwest en Visit Friesland. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Teksten: Sandra Put (Uitgesproken Totaalcommunicatie) | Vormgeving: Frans van Dam (bliidd.nl) | Cartografie: Reijers Kaartproducties bv, Veghel. Deze route is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Mochten er onverhoopt onjuistheden inzitten, dan kunnen deze worden doorgegeven via info@bestemmingnoardwest.nl. Stichting Bestemming Noardwest aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van deze route.

Stichting Bestemming Noardwest

info@bestemmingnoardwest.nl

www.oudezee.nl